

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0030 OSLO

Postboks 7113 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo

Att.:

Besøksadresse:
Karl Johans gate 41 B, Oslo
Telefon: 22 99 59 00
Telefaks: 22 99 59 03
post@sjt.no
www.sjt.no

Saksbehandler: Kuno Lundkvist, 22995934
Vår ref.: 16/1135-5 FELLES - 008
Deres ref.:
Dato: 24.02.2017

NOU 2016: 19 Samhandling for sikkerhet - Høring

Det vises til Forsvarsdepartementets høringsbrev av 17. oktober 2016 med anmodning om innspill vedrørende utredningen fra sikkerhetsutvalget (Traavik-utvalget) og utsettelse av høringsfrist.

1 Innledning og kort om Statens jernbanetilsyn

Statens jernbanetilsyn (SJT) er tilsynsmyndighet for tog, trikk og T-bane og for taubaner og fornøyelsesinnretninger i Norge.

SJT regulerer bl.a. arbeidet med sikring og sikkerhet i jernbanesektoren, med hjemmel i jernbaneloven. Vi gir bl.a. tillatelse for ibruktagelse av infrastruktur og kjøretøy knyttet til jernbane. Det gjøres oppmerksom på at betegnelsen jernbane også omfatter trikk og T-bane.

Jernbanen som transportsystem omfatter infrastruktur, trafikkstyring og togfremføring. Jernbanevirksomheten på det nasjonale nettet er inne i en periode med store endringer i anledning den såkalte jernbanereformen.

Under gitte forutsetninger vil SJT kunne bli direkte berørt av de foreslåtte endringene i ny sikkerhetslov. Våre kommentarer, vurderinger og innspill er primært gitt med utgangspunkt i vårt regelverk, vår tilsynsordning knyttet til jernbanesektoren og omfatter forebygging og håndtering av tilskjede og utilsiktede hendelser i fredstid.

2 SJTs kommentarer og innspill

Vi ser positivt på arbeidsgruppens arbeid. Vi mener i hovedsak at NOU 2016:19 gir beskrivelser som er gjenkjennelig for jernbanesektoren. NOUen vil etter vårt syn kunne bli et nyttig verktøy i et videre arbeid med å gjennomgå og utvikle sårbarhetsreducerende arbeid på tvers av, og internt i de ulike sektorene.

Vi poengterer viktigheten av forebyggende arbeid og ser behovet for koordinering og sektorovergripende felles helhetssyn. SJT er enig med utvalget om fordelene med systemfokus

og om å bruke funksjonelle krav. Dette vil gi virksomhetene handlingsrom hva gjelder etablering av tiltak, enkeltvis eller i kombinasjon.

Vi mener at ansvaret for forebyggende sikkerhet i samfunnssektorene bør ligge i det enkelte fagdepartement. Vår vurdering er at arbeidet med samfunnssikkerhet må baseres på en sammenheng mellom tiltak knyttet til sektorregelverk og tiltak som har utgangspunkt i den reviderte loven. Sikkerhetstiltak rettet mot ulike type formål bør vurderes i sammenheng. Vi mener dette vil kunne bidra til økt sikkerhet og samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak.

På mange områder er vi på linje med utvalgets vurderinger. Innenfor vårt myndighetsområde er det likevel forhold, vurderinger og konsekvenser vi ønsker å kommentere.

Forslag til ny sikkerhetslov skal etter § 1-1 bidra til å trygge Norges suverenitet, territorielle integritet og demokratiske styreform ved å motvirke tilsiktede uønskede hendelser som kan skade grunnleggende nasjonale funksjoner. Det legges derfor til grunn at sikkerhetsloven fortsatt ikke regulerer forhold knyttet til sikkerhet mot utilsiktede uønskede hendelser/handlinger.

Forskrift om sikring på jernbane av 01.07.2015 nr. 848 (sikringsforskriften) trådte i kraft 01.07.2015, og det er ført tilsyn med forskriften i 2016. Formålet med forskriften er at jernbanevirksomheten skal arbeide systematisk og proaktivt for å unngå tilsiktede uønskede handlinger og begrense konsekvensene av dem. Den gjelder for jernbanevirksomheter på det nasjonale jernbanenettet og for jernbanevirksomheter som driver tunnelbane.

Sikringsforskriften gjelder for arbeid rettet mot terror og sabotasje og trussel om dette samt hærværk og tyveri med særlig stort skadepotensial. Den omfatter bl.a. krav til styringssystem for sikring, identifikasjon av informasjon som skal skjermes, taushetsplikt, ledelsens ansvar, ressursstyring, risikovurderinger, beredskap, og måling, oppfølging og forbedring.

Det var et mål ved utarbeidelse av sikringsforskriften at det ikke skulle foreligge overlappende bestemmelser eller motstrid med blant annet sikkerhetsloven. Forslaget til definisjon av skjermingsverdige informasjonssystemer i § 6-1, hvor nå også ugradert informasjon av en viss art omfattes, kan imidlertid avhengig av praktisering av bestemmelsen, ha grenseflater mot sikringsforskriften.

Lovforslagets § 3-1 gjelder blant annet tildeling av tilsynsansvar til sektormyndigheter for virksomheter omfattet av loven. Dette vil avhengig av praktiseringen av bestemmelsen, kunne medføre økte oppgaver og økt ressursbehov for tilsynet. Tilsynet foreslår i likhet med Samferdselsdepartementet at dette forslaget utgår, og at kompetansefordelingen mellom departement og tilsyn overlates til departementet.

Jernbanereformen inneholder bl.a. grep for tilrettelegging for konkurranse. SJT ser det som viktig at jernbaneforetak har mest mulig like vilkår slik at konkurransevidning unngås. SJT anbefaler derfor at dette også vurderes i det videre arbeidet med sikkerhetsloven. Tilsynet er blant annet opptatt av at utenlandske selskaper ikke ekskluderes på grunn av manglende sikkerhetsklarering av utenlandske statsborgere eller at noen selskaper pålegges sikkerhetskrav, mens konkurrerende selskaper slipper kostnader til slike tiltak.

Nærmere bestemmelser vil etter forslaget i stor grad bli fastsatt i forskrifter. Disse forskriftsbestemmelsens kan avdekke også andre konsekvenser ved lovforslaget enn de tilsynet har kunnet avdekke basert på selve lovforslaget isolert sett.

Med hilsen

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen

Direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur